

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Підлетейчука Романа Васильовича

«Передумови формування системи фізичного виховання молоді, як об'єктивний фактор вдосконалення фізичної підготовки військовослужбовців»,
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук
за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми. Запорукою високої бойової готовності та боєздатності особового складу Збройних сил України є створення сучасної дієвої системи фізичної підготовки. Збройні сили України нині перебувають на етапі нарощування боєздатності. Зміни в системі фізичної підготовки здійснюються під впливом реорганізації військ, оновлення техніки, перехід до служби за контрактом, умов бойової діяльності військовослужбовців різних спеціальностей. Високий рівень фізичної підготовки є гарантією ефективного виконання бойових завдань та успішності військово-професійної діяльності.

Останнім часом удосконалення фізичної підготовки курсантів та офіцерів достатньо повно розкрито в наукових публікаціях учених. У всіх дослідженнях автори звертають увагу на низький рівень фізичної підготовки курсантів першого року навчання, які протягом навчання у ВВЗО не завжди досягають належного рівня спеціальних фізичних якостей, що впливає на якість виконання професійних обов'язків.

Тому, необхідно звернути увагу на вдосконалення системи фізичного виховання допризовної молоді на основі узагальнення світового й національного, історичного досвіду організації військово-фізичної підготовки в сучасних умовах.

У зв'язку з вищевикладеним актуальним є наукове обґрунтування змісту, форм, методів фізичної підготовки в системі фізичного виховання молоді України для підвищення рівня військово-професійної діяльності та боєздатності Збройних сил України.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проводиться згідно Зведеного плану НДІНУФВСУ на 2016-2020рр. за темою 3.1. «Теоретико - методичні основи вдосконалення програмно-нормативних засад фізичної підготовки дітей, підлітків і молоді» (№ державної реєстрації 0111U001626).

Роль автора як співвиконавця теми стосувалась визначенню історичних передумов формування військово-прикладної підготовки молоді в системі фізичного виховання, та розробці системи інтегральної оцінки готовності молоді до служби в армії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Методологія дослідження базувалася на актуальних засадах наукової проблеми теорії і методики фізичного виховання молоді та її готовності до служби у Збройних силах України. Визначення сфери та напрямів її вивчення органічно супроводжується подальшим поглибленням і конкретизацією предмета та об'єкта дослідницької діяльності, адекватних теоретичних і практичних завдань та методів їх вирішення. Розв'язування поставлених у роботі завдань ґрунтується на використанні комплексу взаємопов'язаних сучасних методів дослідження: системного аналізу, хронологічного методу, описового методу для дослідження проблемного поля удосконалення системи фізичної підготовки молоді до служби в Збройних силах України, передумов розвитку системи військово-прикладної фізичної підготовки на різних історичних етапах розвитку суспільства та в розвинутих країнах НАТО. Експертне опитування здійснювалось за методом Дельфі та методом сучасної теорії ієрархічних систем Сааті, що цілком забезпечує належну достовірність та обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи, а також сформульованих у ній висновків.

Дисертація відповідає паспорту спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. У роботі чітко сформульовані і співвіднесені мета роботи, об'єкт, предмет і завдання дослідження, визначені відповідні компоненти наукового апарату педагогічного дослідження, що цілком адекватні об'єкту й предмету, меті й завданням наукової роботи. Науковий пошук здійснювався на основі зіставлення фундаментальних даних, сучасних наукових напрацювань, з урахуванням інших розвідок у вирішенні зазначеної проблеми, та практичних даних, які отримані в ході дослідження предмета роботи.

Мета дослідження. Полягає у виявленні закономірностей формування військово-прикладної фізичної підготовки в різні історичні періоди для визначення позитивних тенденцій та рекомендацій щодо впровадження в

національну систему фізичного виховання молоді та розробці інтегральної оцінки фізичної підготовленості, що сприяє здатності протидії викликам сучасного життя і готовності до служби в армії.

Завдання досліджень:

1. Дослідити проблемне поле удосконалення фізичної підготовки в Збройних силах України відповідно сучасним викликам.

2. Дослідити сутність та основні напрями реформування системи фізичного виховання молоді на різних етапах розвитку людства з урахуванням зовнішніх факторів та етнічних особливостей.

3. Визначити системні підходи та шляхи впровадження основних принципів фізичного виховання молоді в провідних країнах НАТО для удосконалення фізичної підготовки до служби в Збройних силах України.

4. Обґрунтувати і розробити технологічну модель та інтегральну оцінку фізичної готовності молоді до служби в Збройних силах України.

Об'єкт дослідження – фізична підготовка в системі фізичного виховання молоді.

Предмет дослідження – умови становлення і формування системи фізичного виховання молоді.

Методи дослідження. Аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та документальних матеріалів; метод системного аналізу; хронологічний метод; історико-логічний метод; описовий метод для дослідження проблемного поля удосконалення системи фізичної підготовки молоді до служби в Збройних силах України, передумов розвитку системи військово-прикладної фізичної підготовки на різних історичних етапах розвитку суспільства та в розвинутих країнах НАТО. Експертне опитування за методом Дельфі та методом сучасної теорії ієрархічних систем Т. Сааті. Програму використано за допомогою пакета програм Delphi 5.0 під керуванням операційної системи Windows. Такий підхід був використаний для вирішення завдання стосовно розробки технологічної моделі інтегральної оцінки фізичної підготовленості молоді до служби в Збройних силах України.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що вперше:

– визначені фактори, які впливали на виникнення і розвиток фізичної підготовки молоді до військової служби залежно від соціально-економічних,

політичних, релігійних і технологічних умов на різних етапах розвитку світової спільноти;

– за допомогою ретроспективного аналізу систем підготовки воїнів в Україні на різних історичних етапах визначені шляхи вдосконалення військово-фізичної підготовки української молоді. а саме: реконструкція етнічної моделі військово-патріотичного виховання; виявлені найбільш дієві засоби військово-фізичної підготовки національного тіловиховання, які необхідно модифікувати відповідно до потреб і запитів суспільного життя сучасної України; широке впровадження у практику військово-фізичної підготовки молоді ігор (змагань) національного військово-спортивного спрямування – «Сокіл», «Джура», «Хортинг», «Патріот» та інших фізкультурно-патріотичних заходів;

– визначено, що спільним в організації військово-фізичної підготовки в арміях країн НАТО є наявність спеціальних курсів різної спрямованості. Уніфікація фізичної підготовки військ здійснюється як у середині збройних сил окремої країни, так і на рівні всього блоку НАТО в цілому. Основним засобом уніфікації фізичної підготовки слугує спорт;

– при різноманітності підходів щодо мети і завдань фізичної підготовки військовослужбовців у Збройних Силах України і країнах НАТО, існують певні відмінності в організаційних формах військово-фізичної підготовки, і головне у відсутності в Україні засобів стимулювання мотивації до занять фізичною підготовкою і спортом військовослужбовців серед яких: матеріальне стимулювання досягнень високих результатів через масовий спорт, пільгові умови використання спортивних споруд всіх форм власності, підвищення вимог та контрольних нормативів, відсутність таблиць оцінок які стимулюють підвищення результатів фізичної підготовленості;

– обґрунтована і розроблена технологічна модель фізичної готовності молоді до служби у Збройних Силах України яка включає мету, завдання, напрями використання засобів фізичного виховання, форми організації занять та їх руховий компонент, методи контролю фізичної підготовленості молоді. Для практичної реалізації запропонованої моделі розроблена система інтегральної оцінки фізичної готовності молоді з чотирма компонентами (загальна фізична підготовленість, спеціальна, прикладна і функціональна);

– дістало подальший розвиток система експертних оцінок за методом Дельфі і сучасної теорії ієрархічних систем Сааті в практиці організації фізичного виховання молоді в умовах урочних і позаурочних формах занять;

– доповнено наукові дані щодо чинників, які обумовлюють низьку ефективність системи фізичної підготовки молоді до служби в армії, серед яких: криза національної системи фізичного виховання, яка не відповідає сучасним вимогам і міжнародним стандартам фізичної підготовленості людини; відсутність адекватного обґрунтування національної ідеї військово-патріотичного виховання; втрата інтересу юнаків до занять фізичною культурою, що обумовлене низькою педагогічних прорахунків (недостатній рівень підготовки вчителів з ЗСО в області фізичного виховання, відсутність індивідуального підходу до учнів, відсутність належної матеріальної бази для занять); недостатнє залучення юнаків допризовного віку до самостійних занять фізичною культурою і спортом; відсутність дієвих механізмів духовного-тілесного розвитку особистості в процесі шкільного фізичного виховання.

Практична значущість роботи в можливості застосування наукових положень і висновків дослідження у практичній діяльності Збройних сил України; у можливості використання матеріалів статистичної бази аналітичних висновків, щодо реформування за необхідністю системи підготовки воїнів; у реалізації стратегії європейської інтеграції України на національному рівні; у процесі викладання дисциплін з спеціальної фізичної підготовки у вищих навчальних закладах; під час написання навчальних посібників з теорії та практики фізичної підготовки; у процесі формування суспільної думки щодо важливості сучасних методів вдосконалення систем підготовки воїнів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковані в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. У опублікованих наукових роботах зі співавторами та без, дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

За матеріалами дисертації опубліковано 11 наукових праць, серед яких 7 наукових праць опубліковано у фахових виданнях України (із них 1 введено до міжнародних наукометричних баз), 1 – у науковому періодичному виданні іншої

держави (введеному до міжнародних наукометричних баз), 4 мають апробаційний характер.

Особистий внесок здобувача у спільних публікаціях, полягає у визначенні мети, завдань дослідження, використанні методів дослідження, аналізі наукових даних, формулюванні висновків.

Апробація результатів дослідження здійснювалась в участі у наступних конференціях: XI Міжнародної конференції молодих вчених НУФВСУ 2018 м. Київ; II Міжнародної науково-практичної конференції НУОУ ім. Черняховського 14-15.02.2019 м. Київ; XII Міжнародної конференції молодих вчених НУФВСУ 2019 м. Київ; XIII Міжнародної конференції молодих вчених НУФВСУ 2020 м. Київ

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота викладена на 286 сторінках машинописного тексту, складається зі вступу, 5 розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, та додатку. Обсяг основного тексту дисертації складає 212 сторінок друкованого тексту. Робота ілюстрована 15 таблицями, 11 малюнками. Список використаних джерел містить 370 праць з них 18 іноземних.

У першому розділі **«Проблеми і стан системи фізичної підготовки молоді до служби у Збройних Сил України»** розкривається сучасний стан організації системи фізичної підготовки у закладах загальної середньої та вищої освіти, у військових навчальних закладах.

Автором зазначається, що сучасна система фізичного виховання не сприяє вирішенню завдань, покращення фізичної підготовки різних груп населення. Особливо треба звернути увагу на зниження рівня фізичної підготовки молоді, яка готується до військової служби.

Аналіз організації системи фізичного виховання у закладах освіти свідчить про зниження вимог до фізичної підготовленості, спостерігається корекція нормативів у бік зниження у військовослужбовців.

В сучасних умовах проблема підвищення боєздатності Збройних сил України потребує пошуку та наукового обґрунтування система фізичної підготовки військовослужбовців і молоді, придатної до служби в Збройних силах України, яка дозволяє на високому рівні виконувати завдання за професійним призначенням. У зв'язку з цим набуває актуальності вивчення історичного

досвіду формування фізичної підготовки молоді, її трансформації для визначення сучасних підходів щодо її оптимізації.

У другому розділі «**Методи та організація дослідження**» для вирішення мети та завдань дисертаційної роботи обґрунтовано використання методів дослідження, їх відповідність об'єкту, предмету, визначено організацію та порядок дослідження. Відповідно з метою і розв'язуваними задачами дослідження використано комплекс наступних методів: теоретичний аналіз, порівняння, систематизація й узагальнення матеріалів наукової, історичної, методичної літератури та керівних документів; експертне опитування, експертна оцінка; методи математичної обробки отриманих результатів.

Дослідження проводилось у чотири етапи:

I етап: жовтень 2017р. – травень 2018 р. систематизовано і проаналізовано літературні джерела, документальні матеріали, визначено проблемне поле, написано перший розділ.

II етап: вересень 2018 р. – травень 2019 р. – досліджено еволюцію системи фізичного виховання у стародавній Греції і Римській імперії залежно від військової політики держав, зміст і засоби лицарської підготовки у середні віки.

III етап: вересень 2019 р. – грудень 2019 р. – досліджено формування системи військово-прикладної фізичної підготовки в Європі у 18-19 століттях. Проведено аналіз сучасної системи фізичної підготовки в Європі країн НАТО і в Збройних силах України. Здійснено анкетування експертів.

IV етап: січень 2020 р. – вересень 2020 р. визначено фактори, що впливають на формування систем фізичного виховання в різні історичні періоди, основні принципи фізичної підготовки у збройних силах. Розроблено системні підходи до удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки в Збройних силах України. Розроблено технологічну модель і систему інтегрованої оцінки фізичної готовності молоді до служби в Збройних силах України. Оформлено та підготовлено дисертаційну роботу. до офіційного захисту у вченій раді НУФВСУ.

У третьому розділі «**Ретроспективний аналіз підготовки молоді до служби в армії на різних етапах розвитку світової спільноти**» представлено аналіз формування системи фізичної підготовки у різні історичні періоди.

Автором проведений аналіз виникнення і формування систем військово-фізичної підготовки у рабовласницькому суспільстві, становлення яких було обумовлено низкою об'єктивних передумов і чинників.

Система військово-фізичної підготовки феодалів та еволюція її організаційних форм, однією з яких були лицарські турніри було відображенням соціального запиту на фізичне виховання і змагання. Чим вищий рівень соціального попиту – тим вищим є рівень фізичної культури (у тому числі її складової військово-фізичної підготовки) і навпаки. Необхідно розуміти, що соціальний запит формується об'єктивно і у відповідності із суспільно-історичним розвитком.

До основних передумов формування військово-фізичної підготовки молоді до служби в армії у Новий час віднесено наступні: політичні, соціальні, поява середнього класу, економічні, колоніальні.

На зміст, форми та спрямованість військово-фізичної підготовки молоді у буржуазному суспільстві впливають такі чинники: впровадження і розвиток фізичного виховання в школі, спорт джентльменів; виникнення позашкільних організацій, які культивували фізичну культуру і спорт; створення і розвиток науково-педагогічних засад фізичного виховання.

У 1920-1940 рр. в перший період Новітнього часу фізичне виховання в освітніх закладах було спрямоване на вирішення завдань військово-фізичної підготовки молоді.

Тенденції до мілітаризації фізичного виховання проявилися у країнах, які програли у першій світовій війні, а потім утворили фашистський блок (Німеччина, Італія, Японія). США, Англія, Франція також надавали великого значення фізичній культурі як засобу військово-фізичної підготовки та ідеологічного виховання молоді. Але, в цих країнах мілітаризація фізкультурно-спортивного руху здійснювалась в іншій формі, більше уваги приділялось спорту.

Після другої світової війни розвиток культури визначався умовами, пов'язаними із створенням системи соціалістичних країн (до 90-х років XX ст.) і крахом колоніалізму.

Зберігаються фактори зростання значення допризовної фізичної підготовки молоді. Її характерними рисами у другій половині XX – початку XXI ст. є такі: посилення державного керівництва військово-фізичною підготовкою молоді, створення спеціальних державних структур управління; взаємодія військових міністерств з іншими державними структурами з питань військово-фізичної підготовки підлітків та юнаків; переважання спортивно-ігрового методу в процесі фізичної підготовки; підвищення суспільної значущості громадських організацій,

які здійснюють військово-патріотичне виховання; вдосконалення організаційно-методичних засад допризовної підготовки молоді, залучення до військово-фізичної підготовки не тільки юнаків, але і дівчат.

Проведено аналіз військово-фізичної підготовки молоді на теренах сучасної України.

У давніх слов'ян існувала своєрідна система військово-фізичної підготовки молоді, яка включала певні обряди у відповідній послідовності: обряд народження, постриги, посвята у воїни (ініціація).

У період Київської Русі військово-фізична підготовка виступає як досить досконала педагогічна система, яка була побудована на національних традиціях фізичної культури. На її розвиток впливали культурні надбання сусідніх народів (лицарські турніри – «руські ігрища»).

Автором вивчено форми військово-фізичної підготовки населення. Серед засобів найбільше значення мали національні види боротьби; вправи зі зброєю; фізичні вправи змагального характеру; полювання; військові походи.

У добу Козаччини (XVI-XVIII ст.) також існувала ефективна система військово-фізичної підготовки молоді, основними засобами якої були: ігри військового спрямування; військові танці (гопак, козак, метелиця та ін.); фізичні вправи з предметами (різновиди холодної та вогнепальної зброї).

В даному розділі значна увага приділена аналізу сучасного стану військово-фізичної підготовки допризовної молоді в Україні. Виявлені проблеми, які необхідно вирішувати для підвищення ефективності процесу військово-фізичної підготовки допризовної молоді.

Ретроспективний аналіз становлення військово-фізичної підготовки дозволив визначити тенденції, закономірності, передумови та чинники, які впливають на її формування та з'ясувати можливості їх трансформації до потреб і запитів суспільного життя в сучасній Україні.

У четвертому розділі **«Фізична готовність призовного контингенту українців до служби в Збройних силах»** розкрито концептуальні підходи до організації та змістовного наповнення систем фізичної підготовки у Збройних силах провідних держав-членів НАТО та України.

Аналіз концепцій фізичної підготовки збройних сил провідних держав світу свідчить про відсутність єдиних підходів, що обумовлено різними соціально-економічними умовами кожної з країн.

Вимоги до систем фізичної підготовки збройних сил провідних держав-членів НАТО зумовлені основними положеннями загально-блокової стратегічної доктрини та Концепції бойового застосування збройних сил і способів ведення бойових дій (стратегія «прямого протиборства» і концепція «неперервних бойових дій»), а також повітряно-наземних операцій.

Системи фізичної підготовки збройних сил у провідних держав-членів НАТО функціонують на основі трьох різних концепцій – «придатності», «готовності» та «мобілізації», що забезпечується трьома різними напрямками фізичної підготовки – традиційним, військово-прикладним і спортивним.

В даному розділі автором ретельно проаналізовано концепції фізичної підготовки у США, Німеччини, Великобританії, Франції. Узагальнення концепцій фізичної підготовки військ провідних країн НАТО дало можливість визначити заходи, які сприяють покращенню боєздатності військ.

Автором здійснено концептуальний аналіз функціонування систем фізичної підготовки у Збройних силах України.

Значне місце в даному розділі відведено визначенню особливостей організації та змістовного наповнення систем фізичної підготовки у збройних силах провідних держав-членів НАТО та України.

В даному розділі проведений порівняльний аналіз організації системи фізичної підготовки у збройних силах США, Великобританії, Німеччини, Франції та України, а саме мети, завдань, засобів, змісту та організації форм фізичної підготовки, контролю рівня фізичної підготовленості та військово-прикладної навченості, методів мотивації до занять фізичною підготовкою та спортом.

В результаті аналізу автором визначено концептуальні напрями модернізації підходів у збройних силах країнах Північноатлантичного блоку й України серед яких:

- високий вихідний рівень фізичної підготовленості молоді, що йде на службу до збройних сил;
- інтенсифікація процесу фізичної підготовки;
- підвищення рівня загальної фізичної підготовленості військовослужбовців;
- пріоритетний розвиток військово-прикладної спрямованості процесу фізичної підготовки;
- спортивна спрямованість процесу фізичної підготовки;

- забезпечення функціональної готовності організму кожного військовослужбовця до виконання службових та бойових завдань.

Аналіз сучасного стану фізичної підготовки у фізичному вихованні в освітніх закладах України, показав, що існує коло проблем, які необхідно вирішувати для підвищення ефективності фізичного виховання допризовної молоді. Серед них втрата інтересу юнаків до занять фізичною культурою і спортом, недооцінка можливостей у формуванні духовно-ціннісного розвитку особистості.

Автором встановлено фактори підвищення рівня фізичної підготовленості допризовників, а саме: систематичні заняття фізичними вправами; загартування організму; здорове харчування; боротьба із шкідливими звичками; активний відпочинок.

До шляхів вдосконалення системи фізичної підготовки віднесено: мотивувати підлітків до занять фізичними вправами за допомогою відеоматеріалів, зустрічей з відомими спортсменами та громадськими активістами з проблем здорового способу життя; заохочувати молодь до участі у благодійних змаганнях в ролі волонтерів, а також учасників; створювати спортивно-туристичні гуртки; підвищувати рівень теоретичних занять щодо організації та методики проведення самостійних занять; посилити гуманістичну спрямованість фізичного виховання; активно залучити молодь до здорового способу життя (оскільки у сучасному суспільстві спостерігається широке розповсюдження паління, вживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин, залежності від комп'ютерних ігор та ігрових автоматів).

Важливим фактором вдосконалення фізичної готовності молоді до служби в Збройних Силах України є її оцінка.

Автором запропонована і розроблена структурна модель інтегральної оцінки фізичної готовності молоді до служби в Збройних Силах України.

Оцінювання (тестування) рівня всіх складових інтегральної оцінки фізичної готовності відбувалось поетапно під час поточного та підсумкового річного (семестрового) контролів за навчальним предметом «Фізична культура».

На основі аналізу документальних та науково-літературних джерел, експертного опитування сформовано модель фізичної готовності молоді до служби в Збройних силах.

Для практичної реалізації моделі розроблена технологічна модель фізичної підготовки молоді в закладах загальної середньої освіти.

Структурними взаємопов'язаними компонентами моделі є: мета; завдання, напрями використання засобів фізичного виховання, форми організації занять та їх руховий компонент, методи контролю фізичної підготовленості молоді. Розроблено інтегральну оцінку фізичної підготовленості допризовної молоді до служби в Збройних силах України. Оцінка її складових компонентів: загальної фізичної підготовленості, спеціальної фізичної підготовленості, соціальної фізичної підготовленості, військово-прикладної підготовленості та функціонального стану дозволить визначити напрями застосування засобів для корекції фізичної підготовленості юнаків для досягнення належного рівня фізичного стану у процесі фізичного виховання.

Автором запропонована програма секційних занять із військово-прикладного багатоборства для учнів 10-11 класів.

У п'ятому розділі «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» проведено узагальнення теоретичного аналізу й експериментальних даних, сформовано основні результати дослідження, розкрито теоретичну та практичну значущість роботи. У процесі дослідження було отримано й висвітлено дані, що підтверджують, доповнюють наявні наукові доробки, та абсолютно нові результати з представленої проблеми.

Таким чином, було отримано три групи даних:

– **підтверджено** дані досліджень про те, що: фізична підготовка є однією з найважливіших складових підготовки юнаків і молоді до військової служби (О.Т. Мазурчук, 1999; О.А. Зарічанський, 2002; О.П. Скавронський, 2009; А.В. Косарчук, 2011; Г.А. Єдинак, 2012; Д.В. Іщенко, 2013; О.П. Римар, 2013; В.І. Мудрік, 2014; І.В. Ільницький, 2015; І.С. Семененко, 2015; В.П. Щирба, 2016; Я.Б. Зорій, 2017); про незадовільний стан здоров'я і низький рівень фізичної підготовленості призовного контингенту в Україні (О.М. Амосова та ін., 1995; Г.П. Грибан, Т.Б. Кутек, 2004; Т.І. Лошицька, 2007; Н.А. Башавець, 2011; Л.В. Діденко, 2011; Л.П. Балущка, 2014; О.М. Ольховий, 2015; Л.К. Пархоменко, 2016; А.І. Босенко, 2017); про необхідність вдосконалення військово-прикладної підготовки учнів і студентів в системі фізичного виховання закладів середньої та вищої освіти (Р.Т. Раєвський, 2000; І.В. Бакіко, 2007; Ю.А. Бородін, 2009; Н.В. Бурень, 2010; Д.М. Анікеев, 2012; Д.В. Бойко, 2012; С.М. Футорний, 2013;

Д.І. Цись, 2013; С.В. Романчук, 2014; Т.К. Чиженок, 2014; Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, 2016; О.С. Хоменко, 2019); про доцільність вивчення історичного досвіду організації фізичної підготовки молоді, виявлення позитивних та негативних тенденцій її трансформації для визначення шляхів оптимізації підготовки молоді України для військової служби (Є.Н. Приступа, 1996; А.В. Ніколаєв, 2004; О.Д. Бутовський, 2007; В.В. Івашковський, 2012; В.С. Мунтян, 2015; Н.Є. Пангелова, 2015; Д.О. Соловей, 2016);

– **доповнено** наукові дані щодо виникнення, особливостей розвитку, факторів і чинників, що впливали на зміст й організаційні форми військово-фізичної допризовної підготовки молоді в різні історичні періоди (Л. Кун, 1982; Є.Н. Приступа, Я.В. Тимчак, Л.О. Мазур, 1997; В.К. Пельменєв, 2000; М.С. Солопчук, 2001; С.М. Філь, 2003; Н.А. Деделюк, 2004; Б.Р. Голощопов, 2005; А.Т. Літвін, 2007; Н.Є. Пангелова, 2010; Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, С.Б. Пангелов, 2013; Н.Ю. Мельнікова, 2013; А.В. Цьось, 2014; В.В. Григоревич, 2016; Д.О. Соловей, 2016).

– **дістала подальший** розвиток система експертних оцінок за методом Дельфі і сучасної теорії ієрархічних систем Сааті в практиці організації фізичного виховання молоді в умовах урочних і позаурочних формах занять;

– **уперше** визначено фактори, які впливали на виникнення і розвиток фізичної підготовки молоді до військової служби залежно від соціально-економічних і політичних умов на різних етапах розвитку світової спільноти; з'ясована хронологія розвитку та вдосконалення системних підходів з фізичної підготовки допризовної молоді на теренах України та інших країн світу стосовно ефективного забезпечення боєздатності армій; обґрунтована і розроблена акмеологічна модель фізичної готовності молоді до служби в Збройних Силах України.

Загалом дисертаційна робота Підлетейчука Романа Васильовича за темою: «Передумови формування системи фізичного виховання молоді, як об'єктивний фактор вдосконалення фізичної підготовки військовослужбовців» написана українською мовою із дотриманням наукового стилю, що відзначається адекватним застосуванням термінологічного апарату. Робота є цілісною і характеризується тематичною повнотою та розкриттям головної наукової ідеї автора. Надалі у роботі наукові та практичні положення логічні та достатньо обґрунтовані.

Викладені ідеї та розробки, що належать співавторам чи іншим авторам, та критичний аналіз наукових поглядів інших авторів мають посилання на джерела.

Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Разом з тим, змістовна і корисна для теорії та практики фізичної культури і спорту робота не позбавлена недоліків та дискусійних питань.

1. У назві 1.3. «Сучасний стан фізичної підготовки як складової системи фізичного виховання у загальноосвітніх закладах» треба було б уточнити, мова йдеться про стан фізичної підготовки молоді або стан організації фізичної підготовки?

2. У висновках до 1 розділу недостатньо конкретизована наукова проблема, яка потребує вирішення.

3. У розділі 4.3. «Особливості організації та змістовне наповнення систем фізичної підготовки у Збройних силах України» необхідно було б більш ретельно розкрити спільні ознаки та відмінності в організації фізичної підготовки у збройних силах різних держав-членів НАТО для визначення шляхів удосконалення сучасної системи фізичної підготовки у Збройних силах України.

4. У розділі 4.3 бажано було б визначити проблеми в організації та змісту сучасної системи фізичної підготовки у Збройних силах України.

5. Виникає питання: «Яким чином можна реалізувати в навчальних програмах закладів загальної середньої освіти розподіл засобів, спрямованих на набуття військово-прикладних рухових умінь (табл. 4.7), якщо в програмах вони відсутні?»

6. На наш погляд, доцільно було б розподіл спрямованості засобів фізичного виховання розкрити у формах організації занять: уроки фізичної культури, секційні, самостійні (рис. 4.3).

7. У розділі V необхідно було б більше уваги приділити порівняльному аналізу отриманих автором даних з дослідженнями інших учених.

Вказані зауваження не є принциповими, не впливають на загальну позитивну оцінку, носять дискусійний характер, не знижують наукової цінності роботи та не заперечують її наукових результатів, що у сукупності розв'язують важливе науково-прикладне завдання, мають істотне значення для фізичної культури і спорту та можуть бути використаними у практиці галузі.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Загалом, дисертаційна робота Підлетейчука Романа Васильовича «Передумови

формування системи фізичного виховання молоді, як об'єктивний фактор вдосконалення фізичної підготовки військовослужбовців» є спеціально підготовленою кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, яку виконано здобувачем особисто за актуальною темою з використанням адекватних методів дослідження. Вона характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, відповідає спеціальності 017 – Фізична культура і спорт та вимогам пп. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року №167 (зі змінами), а її автор Підлетейчук Роман Васильович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту,
професор, проректор з наукової діяльності
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

Наталія МОСКАЛЕНКО

Підпис Москаленко Н.В. засвідчує:
начальник відділу кадрів

Н. ДЕМ'ЯНОВА